

Aan:
de leden van provinciale staten

Datum	30 oktober 2003	Sector	Agenda 2010
Nummer	2003CGC000537i	Referentie	Christine Dolman
Uw brief van		Doorkiesnummer	030-2583719
Uw nummer		Faxnummer	
Bijlage		E-mailadres	christine.dolman@provincie-utrecht.nl
		Onderwerp	keuze van de tweede wijk voor agenda 2010 project Nieuw Wonen

Geachte leden,

Naar aanleiding van de brief van de gemeente Veenendaal van 21 oktober jongstleden over de afwijzing van de wijk Veenendaal-Oost voor het project Nieuw Wonen is duidelijk geworden dat er behoefte bestaat aan openheid van zaken rond de keuze van de tweede wijk voor het project Nieuw Wonen. Via deze brief willen wij u die openheid geven.

In opzet zou het project Nieuw Wonen plaatsvinden in twee wijken: een bestaande en een nieuwe wijk. Voor het keuzeproces van de wijken zijn criteria opgesteld:

- de omvang van de wijk zou minimaal 1200 en maximaal 4000 woningen moeten bedragen;
- de betrokken actoren moeten duidelijk blijk geven van enthousiasme;
- er dient sprake te zijn van bestuurlijke wil en moed;
- er moet sprake zijn van ideeën over levensloopbestendigheid, maar het is onwenselijk als er al uitgewerkte plannen zijn;
- er moet tenminste één corporatie opereren in de wijk, die mee wil werken;
- er moet sprake zijn van actieve zorg- en welzijnsaanbieders, die in de uitvoering van het project kunnen deelnemen;
- er moeten goede mogelijkheden zijn voor bewonersbetrokkenheid;
- de plannen voor de nieuwe wijk mogen nog niet ontwikkeld zijn, zodat er nog volop ruimte is om de projectdoelen in te brengen.

Alle gemeenten zijn eind 2002 benaderd met het verzoek om projecten in te dienen. Resultaat van het keuzeproces was dat op 4 maart een bestaande wijk gekozen is, namelijk de wijk Ondiep in Utrecht. Met deze wijk is inmiddels een voortvarende aanpak gevolgd, samen met de stad en een aantal bij de wijk betrokken instellingen.

Het selectieproces voor de nieuwe wijk was op dat moment nog niet afgerond. De nieuwe wijk in Veenendaal-Oost is pas op het laatste moment bij de selectie betrokken, omdat de gemeente niet zelf het initiatief had genomen om de wijk aan te melden. In het vervolg van deze brief zullen wij u het keuzeproces rond de wijk Veenendaal-Oost schetsen. Daaruit wordt duidelijk dat het niet mogelijk was om het keuzeproces snel af te ronden. In die afweging hebben wij het voornemen geformuleerd om dan in

plaats van een nieuwe wijk te kiezen voor een andere bestaande wijk als tweede project in het kader van "Nieuw wonen". De keuze is daarbij gevallen op Maarssen-Dorp.

Wij willen u er echter op wijzen dat wij u al eerder hebben gemeld dat het ons niet gelukt was om een nieuwe wijk te selecteren. In tweede kwartaalrapportage agenda 2010 hebben we het volgende geschreven: "Het nog niet gelukt is een nieuw te bouwen wijk te selecteren waarvoor thans goede kansen bestaan om die te ontwikkelen als levensloopbestendige wijk." Ook gaven wij aan dat wij verwachten een andere wijk te kunnen selecteren en dat wij u in september hierover nadere informatie zouden verstrekken. Deze informatie vindt u terug in de derde kwartaalrapportage. De weergave van de stand van zaken in de rapportage over het tweede kwartaal was zeer beknopt en riep, zo blijkt nu, de nodige vragen op. We verwachten dat de navolgende informatie de gewenste verheldering geeft ten aanzien van de keuze van een tweede wijk bij het project Nieuw Wonen.

Voordat wij u het proces in Veenendaal schetsen willen wij u nog melden in de opzet van het project Nieuw Wonen het essentieel is dat het proces rond het maken van het ontwerp goed verloopt. Het blijkt in de praktijk dat veel projecten mislukken, omdat de samenwerking tussen partijen op enig moment stopt. Hiervoor kunnen verschillende redenen zijn.

Met Nieuw Wonen willen wij laten zien hoe een proces wel goed kan verlopen. Daartoe bieden wij de gemeenten aan om in de startfase van het project de rol van processtrekker te vervullen. Deze rol moet in de realisatiefase overgenomen worden door de gemeente. Het is dus van groot belang dat de gemeente goed in het project zit en dat de gemeente in staat blijkt te zijn deze rol over te nemen. Daarom vinden wij de criteria *enthousiasme* en *ambtelijke en bestuurlijke inzet* van essentieel belang bij de keuze voor een wijk. Als er twijfel bestaat, vinden wij het onverstandig om het project uit te voeren.

De gang van zaken met betrekking tot een nieuwe wijk in de gemeente Veenendaal:

- 17 december 2002 uitnodiging naar gemeenten om projecten in te dienen. Uitdrukkelijk staat vermeld geen "gelikte programma's" te maken. Sluitingstermijn is 5 februari 2003. In de uitnodiging staat dat wij van de gemeente verwachten dat zij een presentatie zullen geven over de wijk.
- Op 3 februari is er nog geen aanvraag van Veenendaal binnen (terwijl wel bekend is, dat een nieuw te bouwen wijk van Veenendaal een kanshebber kan zijn). De projectleider neemt contact op met Veenendaal over het feit dat zij nog geen project hebben ingediend. Veenendaal is de enige gemeente in de provincie die voldoet qua omvang en qua fase van planvorming. De gemeente aarzelt over deelname omdat ze heel recent een ontwikkelingsbedrijf heeft opgericht. Ambtenaren vroegen zich af hoe de marktpartijen zouden reageren op deelname aan Nieuw Wonen. De aarzeling kwam vooral voort uit het feit dat zij zich afvroegen of marktpartijen de rol van procesmanager die de provincie op zich wil nemen wel zouden accepteren. Op 5 februari vindt een ambtelijk verkennend gesprek plaats. Na afloop geven de ambtenaren aan wel mogelijkheden te zien. De afspraak is dat Veenendaal op korte termijn aan zou geven of ze willen deelnemen. (In diezelfde week vindt telefonisch bestuurlijk overleg plaats. De aarzelingen worden bevestigd.)
- Op 10 februari geeft de gemeente, ambtelijk, per mail de reactie dat ze kandidaat wil zijn voor Nieuw Wonen. De projectleider vraagt of men aan wil geven hoe de wijk aan de criteria voldoet. Per mail volgt een reactie. Op 12 februari geeft de projectleider aan dat het wenselijk is dat er bestuurlijk overleg plaatsvindt. Doel van het gesprek is dat er duidelijkheid moet komen hoe partijen tegen het project aankijken en wat de mogelijkheden zijn. De informatie die Veenendaal heeft gegeven, geeft geen duidelijkheid over de stand van zaken van de planvorming, over de motivatie om mee te doen en over hoe zij de ambtelijke inzet gestalte willen geven. Dergelijke vragen zijn ook gesteld bij de bestaande wijken die in de eerste selectie vielen.

- Het is moeilijk om een bestuurlijk overleg te plannen. Het gesprek vindt uiteindelijk op 21 maart jl. plaats in Veenendaal. Het gesprek komt in de plaats van de presentatie die is aangekondigd in de uitnodiging voor aanmelding van projecten. Verloop van het gesprek:
Tijdens het overleg blijkt dat de gemeente Veenendaal zelf geen duidelijk beeld heeft over deelname aan Nieuw Wonen. De gemeente heeft zich niet echt verdiept in de criteria die in de uitnodiging staan.
 - De gemeente kan niet alle vragen die gesteld worden beantwoorden.
 - De beide wethouders die aanwezig zijn, blijken niet op één lijn zitten (enthousiasme vanuit de zorg en welzijnshoek en aarzeling vanuit de ruimtelijke ordening).
 - De aanwezige marktpartij twijfelt of deelname aan het project reëel is. Deze partij wil de plannen die er zijn niet bijstellen.
 - De gemeente heeft zich onvoldoende gerealiseerd dat de inbreng van levensloopbestendigheid extra (proces)tijd zal vergen. Het is de vraag of de gemeente dit wel wenselijk vindt en of het wel in te passen is in de gemaakte planning.
 - De aarzelingen over procesmanagement van de provincie zijn nog aanwezig.
 - Van provinciale zijde wordt aangegeven dat inzet van ambtelijke capaciteit van de zijde van de gemeente in het project onontbeerlijk is. Of die geleverd kan worden, kan niet ter plekke beantwoord worden.

De conclusie van het bestuurlijk overleg is dat op ambtelijk niveau een aantal zaken verder uitgezocht moet worden (in ieder geval planning en ambtelijke inzet). Afgesproken wordt dat Veenendaal uiterlijk eind april duidelijkheid verschaft over deelname aan het project. Door de betrokken gedeputeerden wordt toegezegd, dat dan Gedeputeerde Staten een besluit kunnen nemen of Veenendaal voldoet aan de criteria.

- Op 24 maart vindt ambtelijk overleg plaats. Daarbij wordt expliciet gesproken over de planning. Op het eerste gezicht lijkt het niet mogelijk om levensloopbestendigheid in te passen in de bestaande planning. Veenendaal laat het bureau DHV uitzoeken wat de mogelijkheden zijn. Daarnaast is concreet aangegeven welke ambtelijke capaciteit verwacht wordt (minimaal 3 ambtenaren voor 0,2 fte gedurende het proces). Veenendaal zou nagaan of dit mogelijk is.
- Het was de bedoeling dat het college van B&W van Veenendaal op 15 april jl. een besluit zou nemen over de mogelijkheden in de planning en de mogelijkheden van de ambtelijke inzet.
- Er komt verder geen reactie van Veenendaal. De projectleider neemt begin mei weer contact op met Veenendaal. Het blijkt dat nog geen formele besluitvorming heeft plaatsgevonden. Op 8 mei komt per mail het stuk met de mogelijkheden van de planning binnen. Daaruit blijkt dat er mogelijkheden zijn, maar het is wel krap. Over de ambtelijke inzet komt geen duidelijkheid.
- Op 13 mei besluiten Gedeputeerde Staten dat zij niet verder ingaan op de aanmelding van Veenendaal. Dit besluit deelt gedeputeerde Kamp eind mei telefonisch mee aan de wethouders Roor en Westerlanden. Dit wordt schriftelijk bevestigd per brief van 12 juni.
- Op 26 augustus komt een brief binnen van B&W van Veenendaal waarin zij hun teleurstelling uitspreken en de verwachting alsnog mee te kunnen doen met Nieuw Wonen. De beantwoording van deze brief is uitgesteld in verband met de besluitvorming over Agenda 2010 als geheel.
- Op 23 oktober komt er een brief binnen gericht aan de voorzitters van de fracties in provinciale staten vergezeld van een notitie over levensloopbestendig Veenendaal-Oost.

Op basis van het hierboven geschetste selectieproces luidt onze conclusie dat de gemeente Veenendaal op dit moment niet voldoende in staat is om het vereiste proces voor het project Nieuw Wonen te doorlopen. De brief aan de statenleden bevestigt dit nogmaals. De gemeente veronderstelt dat de provincie subsidie beschikbaar stelt voor onderzoek naar een levensloopbestendige wijk. De provincie komt in de procesbeschrijving niet voor. Het project Nieuw Wonen gaat echter uit van het gezamenlijk - door deelnemende partijen en provincie - maken van een ontwerp voor een levensloopbestendige wijk. De provincie treedt van de startfase tot de realisatie van het ontwerp op als procesmanager en neemt een deel

van de kosten van het ontwerp voor haar rekening. Bij het realiseren van het ontwerp stelt de provincie een stimuleringsbijdrage beschikbaar.

Op zich is het te prijzen in Veenendaal dat zij zich inspanden om een levensloopbestendige wijk te maken. De opzet spoort echter niet met de opzet die wij als provincie voor ogen hebben. Overigens is deze opzet van de zijde van Veenendaal pas tot stand gekomen nadat zij zijn afgewezen als kandidaat voor Nieuw Wonen.

In aansluiting op deze procesbeschrijving met betrekking tot de behandeling van de mogelijkheid om een nieuwe wijk in de gemeente Veenendaal aan te wijzen als tweede project in het kader van Nieuw Wonen, is het verder van belang dat wij het voornemen hebben geformuleerd om als tweede wijk in het kader van Nieuw Wonen met Maarssen in zee te gaan.

Toen wij op 13 mei jl. de conclusie trokken, dat na alle overleg het onverstandig bleek om in zee te gaan met Veenendaal, deed zich de vraag voor of wij zouden afzien van een tweede wijk in het kader van Nieuw Wonen, of dat wij een verdere stap zouden willen zetten met een wijk die in de eerdere selectie was afgefallen. Onze conclusie was om die laatste richting te volgen en daartoe te kiezen voor de wijk Maarssen-Dorp. De bestaande wijk in de gemeente Maarssen voldeed in principe wel aan de gestelde criteria. De invalshoek van het project in Maarssen is een andere dan die van het project in Ondiep. In Ondiep koppelt de gemeente uitbreiding van voorzieningen aan het op gang gezette herstructureringsproces. In Maarssen grijpt de gemeente de uitbreiding van een verzorgingshuis aan om dit te verbinden met de herstructurering van een aangrenzende wijk. Daarnaast is het project in Maarssen anders, omdat het een project in een kleinere gemeente betreft. Maarssen biedt andere leermogelijkheden dan het project in Ondiep en is daarmee een reële optie. Voordat een definitieve keuze voor Maarssen wordt gemaakt, zal aan het college van B en W van Maarssen gevraagd worden om een aantal randvoorwaarden te onderschrijven die noodzakelijk zijn om het project goed uit te kunnen voeren.

Wij concluderen dat het door het afvallen van Veenendaal niet mogelijk is om het project Nieuw Wonen uit te voeren in een nieuwe wijk. Er zijn op dit moment in de provincie verder geen nieuwe wijken van voldoende omvang waar nog voldoende ontwikkelingsruimte is om het project uit te voeren. Daarom hebben wij ons beraden op de mogelijkheid om een tweede bestaande wijk te selecteren voor Nieuw Wonen en wij menen met het voornemen van een keuze voor Maarssen recht wordt gedaan aan de wens van provinciale staten een tweede wijk aan te wijzen. Overigens zal het overleg met Maarssen nog moeten worden afgerond, voordat deze keuze definitief is.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van Utrecht,
voorzitter,

secretaris,